

“SARI KİTAP” DOLAYISIYLA TAYYİB ATMACA’NIN ŞİİRİ

S. Ahmet Kaya

Sırtını geleneğe dayayarak, hece vezniyle özgün şiirler meydana getiren ender şairlerden biridir Tayyib Atmaca. Bunda, yaşadığı toprakların vermiş olduğu sesin başat olduğunu söylemekte fayda var. Çünkü bu ses, insanın kulağına bir girdi miydi, bir daha asla çıkmıyor. Orada otağını kuruyor, kendi krallığında yaşıyor; kalbe inen bütün duygular, ses olarak dile gelip, yazıya dökülüyor. Eserler, hep bu minval üzere veriliyor. Günümüzde bu tarzda, yani hece ile yazanların sayısı üçü beşi geçmez. Geçmez ama topraktan mıdır nedir Abdurrahim Karakoç, Bahattin Karakoç gibi gelenekle beslenen şairler ile birlikte Cahit Zarifoğlu, Erdem Beyazıt gibi geleneğe sırtını dayayarak, modern şiirler üreten şairlere hemşeri olmak da Tayyib Atmaca’nın şiirinin oluşmasında önemli kilometre taşlarıdır denebilir.

Geçmişten kopmamak için, sırtını geleneğe dayamak ve ondan feyiz almak elbette önemlidir. Bununla birlikte, çağın sunduğu nimetlerden de uzaklaşmamak gerek. Çünkü bu bir zorunluluk, çağın anlama ve yorumlamanın bir gereğidir. İşte bu vesileyle geleneksel tarz olan hece şiirini yazarken, modern şiirden de uzaklaşmıyor, bilakis serbest şiirden ve serbest şiirin sunduğu nimetlerden de faydalanıyor Tayyib Atmaca. Böylelikle Hece şiirinin en önemli unsurlarından biri olan kafiye sorununa takılmadan, daha geniş ve modern bir dil kullanarak şiirini kuruyor. Bu açıdan bakıldığında her ne kadar Hece, Tayyib Atmaca’nın temel yapısını oluşturursa da serbest şiirin sunduğu bütün olanaklardan yeri geldiğinde en iyi şekilde faydalanmaktadır diyebiliriz:

*“Kapat gözlerini yağmur yağacak
Silmeye hakkın yok mavi sesleri
Avunduğun yeter boş hayallerle
Topla hatıramı kapıda hüüzün
Sarı mendiliyle seni bekliyor
Erkek ol gülümse metanetli ol”¹*

Sanat medeniyettir. Sanat var olmaktır. Ben de yeryüzünde varım demektir. Özellikle edebiyat ve dolayısıyla şiir, medeniyetin inşasında yer alan bu sanat dalları içinde en önden gelen başat bir sanat dalıdır...

Her medeniyetin kendine ait bir sesi, soluğu var. Bu ses kısılmaya görsün; işte o zaman her şey tepe taklak olur. Bu anlamda Tayyib Atmaca, binyıllardır var olan bu sesi, inatla, ısrarla, özveriyle sürdürmeye çalışıyor. “Sanat, insanın sesidir. Bu sesin ebediliğe perçinlenmesidir. Sanatçı ise bu işin ustası. O kendi sesini duyururken aslında yalnız kendi sesini duyurmuş olmuyor; bütün insanlığa, özellikle kendi toplumuna da sözcülük etmiş oluyor. Çünkü insanlıkla, kendi toplumsal şartlarıyla ilişki kurmuş olan, bu ilişkileri kendi kişiliğinde yaşatan ve yansıtan odur.”²

Kendisinin ifadesiyle; “Şiir, medeniyetimizi inşa eden önemli unsurlardan biridir. Şiirin evrensel dili sayesinde medeniyeti oluşturan öğeler uzun yıllar sağlam bir zemin üzerinde hayatini sürdürür.”

Tayyib Atmaca, bilinçli olarak “hece”yi kullanıyor. Çünkü hece, eski bir Türk ‘şiir biçimi’ olarak, sanat ve dolayısıyla medeniyet yolculuğunda önemli bir kilometre taşıdır. Ve medeniyet yolculuğunda bu, önemli ve saygın bir tercihtir. Çünkü bu tercihle birlikte Tayyib Atmaca, bir bakıma medeniyet tasavvurunda çıktığı yolculukta şiirini (dolayısıyla sanatını ve yeryüzündeki duruşunu) sağlam temeller üzerinde bina ederek, “İşte, ben buyum” demeye getiriyor....

¹ *Tayyib Atmaca, Sarı Kitap*, Berikan Yayınevi, Ankara 2017.

² *Cahit Zarifoğlu, Yaşamak*, Akabe Yayınları, Ankara 1980, s. 198-199.

Tayyib Atmaca; Halk Edebiyatı duyarlılığına sahip bir şair. Orijinal imgeleri süsleyen söz sanatlarıyla (teşbih, istiare, mecaz, teşhis, tenasüp...), akıcı ve duru üslubu, temiz ve yaşayan Türkçesiyle özgün şairlerimiz arasında emin adımlarla şiir yolculuğuna devam etmektedir.³ Şiirini bina ettiği konulara baktığımızda, bu durumla bir paralellik görüyoruz. Tayyib Atmaca'nın şiirinde öne çıkan imgeler; hüznün, yalnızlık, umut, seveda, özgürlük, ayrılık, ölüm, özlem...

Şehir, bir sıkıntıdır Atmaca'nın şiirinde ve ondan kurtulmak ve feraha ulaşmak için de ataların bilgelğine, "baba"nın "kararı"na ihtiyaç duyar:

*"Nereye kaçtımsa alev rüzgârı
Caddeler sokaklar dar geldi bana
Babama söyle de göçelim Anne
Bu şehir yakında kül olabilir"⁴*

Yaşanan çağ ve coğrafya hastalık saçmaya devam ediyor; buna rağmen yine bir umut kapısı olarak annenin duası, babanın kararına ihtiyaç duyulur:

*"Anne çok hastayım dua ulaştır
İçim dışım ağrı söyle babama
Kara bir düşünce belalı başım
Coğrafyam düşünüyor gönül tahtından
Yutuyor dağlarım tüm ırmakları."⁵*

Şehir Atmaca'nın şiirinde yalnızlık, gurbet, hüznün, kendinden uzaklaşma ve kendi içinde kaybolma ile eş anlamlıdır. Bu yüzden sürekli bir arayış içindedir şehirli, yine de şehir imgesine tutunmak zorunda hissediyor kendini:

*"Bu şehir sarmadı limansa uzak
İşte yalnızlığın farkına vardık
Biriktirmek için fazla mesai
Rütbenin önünde bir yıldız daha
Olsuna çalışan bunca insanın
Arasında insan kalmak kolay m?"⁶*

Kısacası Tayyib Atmaca'nın Şiiri bizim şiirimiz. Onun sesi bizim sesimiz ve bu sesi dinlemeye devam etmeliyiz...

3 Ahmet Sezgin, "Sarı Kitap Üzerine", *Birnokta Dergisi*, 170, 2016: 36.

4 Tayyib Atmaca, *Sarı Kitap*, Berikan Yayınevi, Ankara 2017.

5 Tayyib Atmaca, *Sarı Kitap*, Berikan Yayınevi, Ankara 2017.

6 Tayyib Atmaca, *Sarı Kitap*, Berikan Yayınevi, Ankara 2017.